

work consists in the unity of the artistic word and image. This most clearly ensures the transfer of the author's idea to the reader.

Bibliography:

1. Nordqvist Sven. När Findus var liten och försvann. Bokförlaget Opal, 2001. P. 3–7.
2. Nordqvist Sven. Var är min syster? Bokförlaget Opal, 2007.
3. Pettson and Findus. URL: <https://www.playpilot.com/global/movie/pettson-och-findus-katten-och-gubbens-ar/>
4. Pettson und Findus. URL: <https://tv.apple.com/no/show/pettson-und-findus/umc.cmc.15rrn35y9nhmpxljx405tly2e>
5. Literary Theory and Critizm. URL: <https://literariness.org/tag/syncretism/>
6. The poetry embraces Painting. URL: https://arthive.com/zh/artists/1230~Angelika_Kaufman/works/12953
7. Where is my sister ? URL: <https://planetpicturebook.com/2018/07/30/where-is-my-sister/>
8. What Do Images Mean in Visual Semiotics? URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/357993>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-348-4-8>

ARTISTIC MINIMALISM AS THE NEWEST TREND IN LITETARY STUDIES

ХУДОЖНІЙ МІНІМАЛІЗМ ЯК НОВІТНЯ ТЕНДЕНЦІЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

Stanislav O. V.

*Doctor of Philological Sciences, Professor,
Professor at the Department of Romance
Languages
Lesya Ukrainka Volyn National University
Lutsk, Ukraine*

Станіслав О. В.

*доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри романської філології
Волинський національний університет
імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Європейський літературознавчий процес початку ХХІ ст. позначений пошуками нових мистецьких образів, ідей, стильових манер, спробою осмислити духовні реалії людського буття. Сучасний літературний розвиток пропонує нам нові інтенції у сприйнятті художніх текстів і тим самим суттєво розширює наші уявлення про культуру, оточуючий світ і

своє місце у цьому світі. Відтак, у літературі виникають нові художні змісти та нові художні форми їх утілення.

Наша наукова розвідка присвячена поетиці мінімалізму, який прагне формувати свою художню картину світу та віднаходить власні своєрідні способи творення оповіді. Маємо на меті проаналізувати основні характеристики мінімалістського роману у контексті розвитку сучасних літературознавчих течій.

Зазначимо, що серед традиційних рис мінімалістського твору, найперше виділяють обсяг тексту (незначний) та прості повсякденні сюжети (які здебільшого розглядаються як банальні). Мінімалістський роман звертається, передусім, до пересічних та в історичному плані невідомих персонажів, які живуть у своєму щоденному, рутинному побуті і нічим особливим серед інших людей та інших життів не вирізняються, оскільки їхня доля незначуща для поступу суспільства. Саме це і визначає назву роману «мінімалістський».

Усвідомлюючи неможливість повної репрезентації світу, обмеженість літературної оповіді, неможливість створення цілісного людського характеру, цей художній жанр звертається до «малого», тобто незначного з усіх точок зору. Мінімалістський роман віддає перевагу феноменологічній проблематиці: персонаж живе в світі, дивиться, чує, спілкується, відчуває. Він є випадковим свідком, а репрезентації світу в його оповіді – мінімальні. На замість репрезентації в традиційному романі мінімалістський роман відповідає майже мовчанням. Обмежена можливість – його точка відліку, його точка зору на світ, його засаднича мета. За своєю природою мінімалізм відкидає соціальний узагальнюючий дискурс, як і узагальнюючу символіку, вважаючи, що такі категорії, як людина, людське, суспільство, соціум вже достатньо представлені сучасною філософією, історичною та соціальною науками, літературною критикою.

Разом із тим, мінімалістський роман виступає сферою можливого прояву будь-якої людської інтенціональності: образ людської істоти, який він пропонує, може стати основою для роздумів, аналізу, в яких читач може впізнати себе та відтворити цілі світи.

З іншого боку, мінімалістський роман, як і традиційний, пропонує виокремлення репрезентацій, дискурсів, соціальних знань і образів людини. Мінімалістський роман засновується на переконанні в принциповій асимволічності парадигми колективного. Він не створює образ індивідуального, а створює образ ситуації людини в світі, і описує цю ситуацію так, що її образ не обмежується ситуацією індивіда [4, с. 187].

Отже, проблематика мінімалістського роману пов'язана з антропологічною ситуацією людини та її прагматичним виміром. Саме ці

характеристики мінімалістського роману є операторам модальностей його прочитання як свідчення розриву з традиційним романом.

Серед визначальних рис поезики мінімалізму слід виокремити й наративну напругу, що є результатом авторського бажання означити речі в описі «фанатичного мікроуніверсуму, вкоріненого у сучасну глобальну макроструктуру» [2]. У результаті, можемо спостерігати «оксиморонічну динаміку» [2], що представлена стриманістю та недомовками, які у своїй сукупності породжують зворотній ефект – жорстокість, що може проявитися як один із ідейних концептів тексту. Аналіз текстів засвідчує, що як додаткові фактори напруги у мінімалістській прозі ці феномени проявляються в послідовності коротких елементів, виділених з поміж інших завдяки типографії, що підкреслює специфічну стилістичну селекцію схильну до частих скорочень та стриманості, літоти, еліпсів та ін.

До базових рис поезики мінімалізму додаються також пошуки нової наративної форми. Як зазначає Б. Бланкман, у наш час навколишній світ та люди в ньому відображаються, насамперед, за допомогою таких інтелектуальних засобів, як увага до деталей, зображення «незначних» подій, розважальний та легкий настрій оповіді [1, с. 128]. Наскрізна присутність гри у мінімалізмі підтверджується оповідним роздвоєнням та двозначністю між двома способами репрезентації подій – реалістичне відтворення та фікційне марення [2]. У читача складається враження, що, і автор, і його твір і навіть заголовки здійснюють «саботаж» проти традиційної літературної моделі.

Варто також зазначити, що мінімалісти сприймають світ асоціативно та чуттєво, і тому відтворення мисленевого процесу в творі відбувається завдяки зображенню емоційної та перцептивної сторони персонажа. Важливе місце в мінімалістському романі займає колористика, відображена за допомогою сенсорних відчуттів, думок персонажа, яка, водночас, компенсує нестачу засобів. Художня картина світу мінімалістських творів формується під впливом життєвих переконань їхніх авторів. Можна припустити, що кожен з їхніх романів є тією чи іншою мірою автобіографічним. Події, у яких письменник брав участь або волею долі опинявся серед них, почасти стають предметом художнього дослідження, оскільки важливим чинником світогляду митця виступають життєві обставини. Вони певним чином корегують теми, погляди автора на світ, формують переконання, інколи впливають на вибір жанру, форми чи диктують його [3, с. 127–130].

Отже, узагальнимо: мінімалістська проза стала однією з невід'ємних складових сучасного літературного процесу, що має на меті наблизитися до ритму сьогодення, потреб та запитів сучасного читача. Її вирізняють такі риси, як: стислість та обмеження літературної оповіді, прозаїчні сюжети, звернення до індивідуальності, автобіографічність, емоційність,

наративна напруга тощо. З точки зору використання мовних засобів, то серед інших літературних течій мінімалізм вирізняється спрощеним синтаксисом, динамічністю інверсії, акумуляцією еліптичних конструкцій і парцеляції, наявністю риторичних запитань та, загалом, новим наративним текстотворенням. Проведене дослідження засвідчує, що вивчення художніх особливостей новітніх тенденцій сучасної літератури є актуальним літературознавчим питанням, а порушена наукова проблема отримує свій подальший теоретичний та практичний розвиток.

Література:

1. Blanckman B. Les récits indécidables. Jean Echenoz, Hervé Guibert, Pascal Quignard. – Lille : Septentrion, 2000. 224 p.
2. Duclos J.-F., Le minimalisme a-t-il existé ?, *Acta fabula*, vol. 13, № 7, Notes de lecture, Septembre 2012, URL : <http://www.fabula.org/acta/document7211.php> (дата звернення 17.08.2023).
3. Schoots F., L'écriture minimaliste. Amsterdam : Atlanta GA, 1994. P. 127–144.
4. Viart D., Questions à la littérature. La littérature française contemporaine. Questions et perspectives. Louvain : Presses Universitaires de Louvain, 1993. 350 p.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-348-4-9>

GENRE VARIETIES OF PROVERBS BY HALYNA PAGUTYAK, MYROSLAV DOCHYNETS, HALYNA TARASYUK

ЖАНРОВІ РІЗНОВИДИ ПРИТЧ ГАЛИНИ ПАГУТЯК, МИРОСЛАВА ДОЧИНЦЯ, ГАЛИНИ ТАРАСЮК

Umanska T. O. **Уманська Т. О.**

Postgraduate Student *аспірантка*

*SI «Luhansk Taras Shevchenko National
University»*

Poltava, Ukraine

*ДЗ «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка»*

м. Полтава, Україна

Останнім часом в українській літературі актуалізується філософська проза, яку створює низка авторів і авторок, серед яких значне місце посідають Галина Пагутяк, Галина Тарасюк, Мирослав Дочинець, провідним наративом яких є міфологічність і параболізм. Тому жанрові